

14-07-1997

REPUBLIKA HRVATSKA Primljeno: 14-07-1997
ŽUPANIJSKI SUD U POŽEGI broj: 14-ff/92-62 K. 70/94-12

P R E S U D A
U IME REPUBLIKE HRVATSKE

Županijski sud u Požegi u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda, Predraga Dragičevića kao predsjednika vijeća, te Berislava Devčića i sudaca porotnika Marije Kovačić, Mate Grgića i Zdravka Maceka kao članova vijeća, uz sudjelovanje Tatjane Obradović kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženika NOVICE SIMIĆA, zbog krivičnog djela iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (dalje: OKZRH), povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Požegi broj KT-88/92-35 od 25. listopada 1994. godine, nakon što je dana 29. svibnja 1997. godine održao glavnu javnu raspravu u nazočnosti zamjenika županijskog državnog odvjetnika u Požegi, Božene Jurković, te branitelja optuženika Željka Derviša, odvjetnika iz Požege, donio je i istog dana javno objavio slijedeću

P R E S U D U

Optuženik NOVICA SIMIĆ, sin Trajka, rođen 13. kolovoza 1943. godine u Bojniku, Republika Srbija, oženjen, otac dvoje djece, sa završenom visokom školom, Srbin, general-major tzv vojske "republike srpske", sada nepoznatog boravišta,

k r i v j e

što je u vremenskom razdoblju od 18. lipnja 1991. do mjeseca lipnja 1992. godine kao zapovjednik dijela oružanih snaga tzv. "SAO krajina" na dijelu ratišta od rijeke Save do potpsunjskih sela u Općini Nova Gradiška, kršeći odredbe Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata, a za vrijeme oružane pobune dijela srpskog stanovništva na području zapadne Slavonije, izdavao zapovjedi da se avionski, te topništvom gađaju civilni objekti u Novoj Gradiški i širem području oko Nove Gradiške, iako se isti nisu nalazili na liniji sukoba, a niti su bili u blizini vojnih ciljeva, te je na takav način došlo do ranjavanja većeg broja civila a uslijed topničkih napada smrtno su stradali Trupinić Blaženka, Vitković Ilija, Tomić Milan, Zukanović Amalija, Zukanović Vjekoslav, Bilić Josip, Grgić Marija, Kljaić Nevenka, Rapaić Sofija, Marinović Matija i Štrbac Predrag, dok je na privrednim objektima i to objektu DP "Grafopapir" Nova Gradiška uslijed granatiranja i topničkih napada nastala imovinska šteta u kunsjoj protuvrijednosti od 100.500 DEM, na

• 11 civila
smrtno stradao
• velika materijalna šteta

zgradi bolnice Nova Gradiška šteta velikih razmjera, na objektu GP "Strmac" Nova Gradiška šteta u kunskoj protuvrijednosti 16.631 DEM, na objektu Zavoda za zapošljavanje Nova Gradiška imovinska šteta od 26.678 DEM u kunskoj protuvrijednosti, na objektima Republičkog fonda socijalne skrbi Nova Gradiška šteta većih razmjera, na objektima "Croatia osiguranja" šteta od 51.585 DEM u kunskoj protuvrijednosti, na objektima DP "S.S. Jucko" imovinska šteta u vrijednosti od 1.055.620 HRD, na objektima autobusnog kolodvora imovinska šteta znatnih razmjera, na objektima DP "Zlata" Nova Gradiška šteta u iznosu od 176.760 DEM, na objektima poduzeća TANG Nova Gradiška šteta velikih razmjera, te na objektima Tvornice stočne hrane i klaonice Nova Gradiška znatna materijalna šteta, a štete su nastale i na obiteljskim zgradama u blizini navedenih objekata,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba naređivao da se izvrši napad na civilno stanovništvo, kojega je posljedica smrt i teške tjelesne ozljede ljudi, te da se uništava imovina stanovništva, što nije opravdano vojnim potrebama,

čime je počinio krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava, ratni zločin protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZRH,

pa se temeljem istog članka

o s u d u j e

na kaznu zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) godina.

Temeljem čl. 90. st. 4. Zakona o krivičnom postupku (dalje: ZKP) optuženik se oslobađa naknade troškova postupka budući je nedostupan.

Obrazloženje

Navedenom optužnicom Županijsko državno odvjetništvo u Požegi stavilo je na teret Novici Simiću kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH, činjenično opisano i pravno označeno u izreci presude.

Budući su ispunjeni uvjeti iz čl. 290. st. 3. i 4. ZKP, na prijedlog ŽDO u Požegi, vanraspravno vijeće ovog suda dana 8. svibnja 1997. godine donijelo je rješenje da se optuženiku sudi u nenazočnosti.

U dokaznom postupku vijeće je, radi iznalaženja materijalne istine, saslušalo kao svjedoke Zlatka Kokanovića, Julijanu Bilić, Ivana i Ivanku Zukanović, Željku

Kurjaković, Stjepana Trupinića i Ivana Marinovića.

Izvršen je uvid u priloženu dokumentaciju u spisu, u liječničku dokumentaciju, u sve zapisnike o procjeni šteta, kao i u kompletan spis Županijskog suda u Požegi broj Kio.24/93.

Vijeće je odbilo prijedlog obrane da se pozove i sasluša svjedok Mato Kadić, u činu kapetana prve klase, pripadnik neprijateljske vojske, te da se od potpredsjednika Vlade, gospodina Kostovića, pribavi izvješće da li je ovaj slučaj u svezi optuženika predan Međunarodnom sudu u Hagu. Naime, vijeće je smatralo da bi se teško uspjela pribaviti adresa Mate Kadića, kao pripadnika neprijateljske vojske, a istog bi samim tim bilo teško dovesti na glavnu raspravu. Pored toga i kad bi se saslušao vjerojatno ne bi rekao pravu istinu jer bi ta istina i njemu štetila, a u biti, po zakonu ima pravo da šuti o činjenicama koje bi se mogle upotrijebiti protiv njega. Što se tiče traženog izvješća vijeće je smatralo da bi to samo vodilo nepotrebnom odugovlačenju ovog postupka.

Kritičkom ocjenom i analizom svih izvedenih dokaza, kako pojedinačno, tako i skupno, vijeće je sa sigurnošću utvrdilo da je optuženik počinio kazneno djelo koje mu je optužnicom stavljeno na teret.

Svjedok Zlatko Kokanović iskazao je da je u domovinskom ratu sudjelovao kao časnik Hrvatske vojske, zadužen za obavješćavanje. U tom svojstvu je od rujna 1991. godine do 10. svibnja 1992. godine boravio na području Republike Bosne i Hercegovine, u bosanskoj Posavini i to na području od Bosanske Gradiške, pa sve do Banjaluke. Bio je obavješćajac, te mu je dobro poznato da je u to vrijeme glavni zapovjednik na području bosanske Posavine, vojske tzv. "SAO krajine", bio upravo optuženik Novica Simić. Pod njegovim zapovjedništvom nisu bili samo tzv. "JNA odredi", već i paravojne, četničke postrojbe, kao što su različiti srpski dobrovoljci, teritorijalna obrana, "beli orlovi" i slično. Ovaj svjedok je bio očevidac stradanja nesrpskog stanovništva na području Bosanske Gradiške, njihove likvidacije, kao i odvođenja u logore. Mnogo ljudi je bilo zatvoreno u KPD Stara Gradiška, gdje se nalazio logor za nesrpsko stanovništvo. Pod zapovjedništvom optuženika svakodnevno se iz topničkog oruđa tuklo područje oko Nove Gradiške i to haubicama call. 122, 130 i 203 mm. Te topničke baterije nisu bile samo na bosanskoj strani, već i na hrvatskoj, okupiranoj, strani u Gornjim i Donjim Bogićevcima. Svjedoku je poznato da su sela tada pod okupacijom sravnjena sa zemljom, i to Novi Varoš, Kosovac, Gornji Bogićevci, Gorice i Dragalić. Svjedok je posebno naglasio da su sva ova topnička i druga djelovanja vršena isključivo sa znanjem i odobrenjem optuženika, jer je isključivo on zapovijedao cijelim tim područjem i svi pregovori su obavljani preko njega.

Svi ostali saslušani svjedoci govorili su o stravičnim razaranjima i stradanjima nesrpskog stanovništva na tom području.

Tako je svjedok Ivan Zukanović iskazao da je u topničkom napadu u rujnu 1991. godine na Novu Gradišku poginula njegova majka, bratić i zet. Svjedokinja Ivanka Zukanović iskazala je da joj je poginuo suprug, a Tomić Emil je u topničkom napadu izgubio brata, koji je smrtno stradao. Štrbac Bogdan je izgubio sina, dok su ostali članovi porodice

zadobili teške tjelesne ozljede.

Kurjaković Željka u topničkom napadu izgubila je majku, a Rapaić Đuro, u prosincu 1991. godine u napadu na Cernik također je izgubio majku, koja je tada smrtno stradala.

Svjedok Stjepan Trupinić iskazao je da mu je 16. prosinca 1991. godine u Cerniku, pri topničkom napadu usmrćena kćerka a ostali članovi porodice su bili povrijeđeni.

Marinović Ivan iz Bukovice u topničkom napadu zadobio je povrede kao i njegova porodica, dok je njegov brat 26. prosinca 1991. godine ubijen, a gotovo sva imovina mu je uništena.

Uvidom u zapisnike Komisije za utvrđivanje, i procjene šteta od ratnih razaranja na građevinskim objektima, Nova Gradiška, vidljivo je da je na privrednom objektu DP "Grafopapir" nastala imovinska šteta u protuvrijednosti 100.500 DEM, na zgradi bolnice u Novoj Gradiški nastala je šteta velikih materijalnih vrijednosti, na objektu GP "Strmac" nastala je šteta u protuvrijednosti od 16.631 DEM, na objektu Zavoda za zapošljavanje nastala je šteta u protuvrijednosti od 26.678 DEM, na objektima Republičkog fonda socijalne skrbi Nova Gradiška nastala je šteta većih razmjera. Na objektima "Croatia osiguranja" nastala je šteta u kunsnoj protuvrijednosti od 51.585 DEM, na objektima DP "S. S. Jucko" nastala je šteta u vrijednosti od 1.055.620 tadašnjih HRD, na objektima autobusnog kolodvora nastala je imovinska šteta znatnih razmjera, na objektima DP "Zlata" nastala je šteta u iznosu od 176.760 DEM u kunsnoj protuvrijednosti, na objektima poduzeća "TANG!" nastala je šteta velikih razmjera, a na objektima Tvornice stočne hrane i klaonice Nova Gradiška također je nastala znatna materijalna šteta. Pored navedenog štete su nastala i na obiteljskim zgradama u blizini navedenih objekata.

Cijeneći navedeno, nema dvojbe da je optuženik Novica Simić počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva. Naime, nema dvojbe da je on kao general bio odgovoran i zapovijedao svim neprijateljskim djelovanjima s bosanske strane, a tako i s okupiranog područja oko Okučana i dalje, s hrvatske strane. Saslušani svjedok i obavještajac Zlatko Kokanović je jasno opisao koju je ulogu u svim tim djelovanjima imao optuženik. On je jasno rekao da nikakvi pregovori nisu mogli biti vođeni i nitko i ništa s neprijateljske strane nije mogao poduzeti a da za takvo što odobrenje nije dao optuženik. Saslušani svjedoci iznijeli su samo jedan manji dio stradanja ljudi toga područja koja su nastala u navedenom periodu. Cijeli niz civila smrtno je stradao, a neki su teško ranjeni i ostali invalidi za cijeli život, a cijeli niz gospodarskih objekata je srušen i oštećen. Nadalje, nema dvojbe da je optuženik kao general neprijateljske vojske morao znati, a najvjerovatnije i znao, za odredbe Ženevske konvencije i odredbe međunarodnog prava. Međutim unatoč tome, on je, kršeći ta pravila, za vrijeme oružanog sukoba, naređivao da se izvrši napad na civilno stanovništvo čije su stravične posljedice utvrđene tijekom rasprave.

Cijeneći navedeno, vijeće je sa sigurnošću utvrdilo da u svim tim njegovim radnjama postoje svi elementi ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH.

Nakon što je utvrdilo kaznenu odgovornost optuženika vijeće je pristupilo utvrđivanju stupnja te odgovornosti kako bi prema istom moglo primjeniti odgovarajuću krivičnu sankciju.

Odlučujući o primjeni odgovarajuće krivične sankcije, u smislu ostvarenja zahtjeva specijalne i generalne prevencije, te zahtjeva retribucije, vijeće je smatralo da se u konkretnom slučaju ova svrha može postići jedino izricanje bezuvjetne kazne zatvora.

Kako na njegovoj strani nisu nađene nikakve olakotne okolnosti, a cijeneći svu težinu i posljedice djela optuženik je osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju od 20 godina.

Iako je optuženik proglašen krivim, temeljem čl. 90. st. 4. ZKP oslobođen je naknade troškova postupka, jer je nedostupan državnim organima Republike Hrvatske i samim tim naplata troškova bi bila neprovediva.

U Požegi, na dan 29. svibnja 1997. g.

ZAPISNIČAR:

Tatjana Obradović, v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA:

Predrag Dragičević, v.r.

NAPUTAK O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka pismenog otpravka. Žalba se podnosi pismeno ovom sudu u dovoljnom broju primjeraka neposredno ili preporučeno putem pošte. O žalbi odlučuje Vrhovni sud RH u Zagrebu.

DNA:

1. ŽDO Požega, na KT-88/92
2. Opt. Novica Simić, putem oglasne ploče
3. Branitelj Željko Derviš, odvjetnik iz Požege

Suglasnost ovog prijepisa sa izvornikom
ovjerava upravitelj kancelarije

Marija Raguz, dipl. jur.